

บทคัดย่อ

โครงการวิจัย
ชื่อผู้วิจัย
ปี พ.ศ.

แนวทางในการจัดการอุทกภัย : กรณีศึกษาเทศบาลนครนนทบุรี
ไททัศน์ มาลา, สุนทรชัย ขอบยศ และพิศาล พรหมพิทักษ์กุล
2556

ปีพ.ศ. 2554 ประเทศไทยประสบกับมหาอุทกภัยนำมาซึ่งความเสียหายเป็นอย่างมาก นับเป็นวิกฤตการณ์ครั้งประวัติศาสตร์ของไทย องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะองค์กรหลักในการจัดบริการสาธารณะก็มีส่วนในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยเฉพาะพื้นที่เทศบาลนครนนทบุรี อันเป็นพื้นที่ปลายน้ำก่อนลงสู่ทะเล บริบทของเทศบาลนครนนทบุรีเป็นพื้นที่ติดแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นระยะทางยาวกว่า 10 กิโลเมตร นอกจากนี้ยังมีคลองบางตลาด คลองส่วย และคลองบางเขน หากนับรวมกันแล้วมีความยาวกว่า 15.7 กิโลเมตร ด้วยภูมิศาสตร์ดังกล่าวเป็นที่ท้าทายต่อการบริหารจัดการน้ำเป็นอย่างมากแต่เทศบาลนครนนทบุรีสามารถรักษาเมืองไว้ได้ ทั้งนี้การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาสามประการด้วยกัน คือ เพื่อศึกษาปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จในการจัดการน้ำของเทศบาลนครนนทบุรี เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดการอุทกภัยเทศบาลนครนนทบุรี และเพื่อเสนอแนะแนวทางในการจัดการอุทกภัยขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างยั่งยืน โดยการศึกษาด้วยวิธีเชิงคุณภาพด้วยการศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Documentary Research) และการสัมภาษณ์ หรือสอบถามความเห็นผู้เกี่ยวข้อง (In-depth Interview) รวมถึงการการจัดประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) กับผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่ของเทศบาลนครนนทบุรี สมาชิกสภาเทศบาล ตัวแทนประชาชน องค์การภาคเอกชนที่มีส่วนร่วมในการจัดการอุทกภัยร่วมกับท้องถิ่น

ผลการศึกษาพบว่าด้านปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จในการจัดการอุทกภัยของเทศบาลนครนนทบุรีมีดังนี้ ประการแรกมีการป้องกันและลดผลกระทบ โดยการประเมินความเสี่ยง การสร้างความรู้ความเข้าใจและการตระหนักเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ประการที่สองมีการเตรียมความพร้อมของเทศบาลและประชาชนความสามารถในการอยู่กับน้ำของประชาชนแถบลุ่มน้ำเจ้าพระยา การมีแผนการจัดการน้ำท่วมของเทศบาลนครนนทบุรี การฝึกซ้อมตามแผนการจัดการน้ำท่วม การเตรียมพร้อมบุคลากรเพื่อรับมือกับน้ำท่วม ประการที่สามมีการจัดการในภาวะฉุกเฉิน/การสูบน้ำท่วม มีการบริหารจัดการในภาวะวิกฤต การสร้างความร่วมมือในการสูบน้ำท่วม ระบบการสื่อสารและการติดต่อกับประชาชนในช่วงวิกฤต การจัดตั้งศูนย์บัญชาการฉุกเฉินและศูนย์พักพิงชั่วคราว และประการที่สี่มีการจัดการหลังเกิดภัยอย่างเหมาะสม มีการเยียวยาและฟื้นฟูจิตใจประชาชน การจ่ายค่าชดเชยผู้ประสบภัยด้านปัญหาและอุปสรรคในการจัดการอุทกภัยเทศบาลนครนนทบุรี มีดังนี้ ประการแรกปัญหาในการบริหารจัดการงบประมาณระหว่างเกิดภัยที่มีข้อจำกัดทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างของเทศบาล ที่ไม่อาจเป็นไปตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ ประการที่สองปัญหาการจัดการมูลฝอย หากไม่มีการจัดการที่ดีก็ส่งผลกระทบต่อกระแสน้ำและเป็นแหล่งเพาะเชื้อโรคอันเป็นผลกระทบระยะยาวต่อชุมชน ประการที่สาม การขาดวัสดุอุปกรณ์/กำลังคน ในการทำงานภาวะวิกฤตินั้นประสบปัญหา

ทำให้เกิดภาวะแย่งทราย/กระสอบทราย ประการที่สี่ จุดแตกร้าวใหม่ๆของแนวคันกั้นน้ำในระหว่างรับมือภัยน้ำท่วม ประการที่ห้าปัญหาเรื่องความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เรื่องนี้เป็นปัญหาแทบทุกพื้นที่ที่ประชาชนมีความเป็นห่วงทรัพย์สินมากกว่าชีวิต ประการที่หกปัญหาการจ่ายเงินชดเชยกรณีอุทกภัย

ด้านข้อเสนอแนะแนวทางในการจัดการอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างยั่งยืน มีประเด็นสำคัญดังนี้ ประการแรกการวางแผนบริหารจัดการอุทกภัย การป้องกันและลดผลกระทบ การเตรียมความพร้อมในการรับมือ การจัดการในสถานการณ์ฉุกเฉิน/น้ำท่วม และการจัดการหลังจากเกิดภัยพิบัติ ประการที่สองภาวะผู้นำในช่วงวิกฤติ ในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาตามสถานการณ์ ประการที่สามการสร้างความร่วมมือกับภาคส่วนต่างๆเพื่อแก้ไขปัญหาาร่วมกัน ประการที่สี่การจัดเตรียมศูนย์พักพิงชั่วคราวทั้งนี้การศึกษาในครั้งนี้มีข้อสังเกตที่สำคัญ คือ ประการแรกแนวคิดการขยายตัวของแนวคิดท้องถิ่นนิยมเพื่อจัดการกับปัญหาอย่างสุดความสามารถ ประการที่สองความรับผิดชอบของนักการเมืองที่มีต่อประชาชนในพื้นที่ ประการที่สามการบริหารท้องถิ่นแบบมืออาชีพ และประการสุดท้ายคือการจัดการเครือข่ายการทำงานของท้องถิ่น

คำสำคัญ ; การจัดการอุทกภัย, การจัดการน้ำ, เทศบาลนครนนทบุรี

Abstract

Research Project	Guidelines for Flood Management : case study from Nonthaburi Municipality
Authors	Titus Mala, Sunthonchai Choppyot and Pisarn Prompitakkul
Year	2013

In 2011 Thailand experienced “The Mega-Flood” which caused serious damages to her. It was mentioned as a historical incident. In that incident, the local governments as the main actors in providing public service have also participated in resolving that problem. Especially Nonthaburi Municipality, which was in charge of the area in the end zone of water management where the water passed just before they are drained into the sea. Nonthaburi Municipality had to take care of the area which covered riverbank longer than 10 kilometers of Chaophraya River. In addition, it had to take care of Bang Talad Canal, Suay Canal, and Bang Khen Canal which had 15.7 kilometers of length in total. With that kind of geography, the flood management was so challenging, but Nonthaburi Municipality could save the city. This study has three objectives. Firstly, to explore factors affecting the achievement in flood management of Nonthaburi Municipality. Secondly, to explore problems and obstacles in flood management of Nonthaburi Municipality. Finally, to suggest some guidelines for sustainable flood management of local governments. All the said objectives were acquired by documentary researches, in-depth interview, and focus group with the executives/officers of Nonthaburi Municipality, members of Municipality Council, representatives of people, and private organization that has participated in flood management of local authorities.

This study depicted that factors affecting achievement in flood management of Nonthaburi Municipality were: First, having of protection and mitigation plan which was acquired via risk evaluation and promotion of understanding and awareness of protecting and mitigating the disaster. Second, readiness of Nonthaburi Municipality and of its

people, their ability to dwell in basin area of Chaophraya River, and having of flood management plan, and preparation of officers for handling flood. Third, having of management system for emergency situations/ flood, crisis management, promoting collaboration for flood management, communication system in time of crisis, establishing of command center and sanctuary for victims. And fourth, having of appropriate post-crisis management, treatment and caring, and compensation for victims. The problems and obstacles in flood management of Nonthaburi Municipality were, firstly, the limitations of laws related to procurement. In those incidents, Nonthaburi Municipality could not comply with the laws. Secondly, problems in garbage cleaning which would have accumulated, if it was handled inappropriately, then magnified to be health problem for community in the long run. Thirdly, lack of instruments and manpower in time of crisis. As a result, there were discords over the allocation of sandbags. Fourthly, the flood barriers continuously leaked. Fifthly, safety problems of lives and belongings, the point of these issues is that people concerned about their belongings as they are more important than their lives. And lastly, the problems of delivering compensations.

The important suggestions for sustainable flood management of local governments were, first, planning of flood management, preventing and mitigating flood, preparation for flood management, management for crisis situation/ flood, after-disaster management. Second, leadership in time of crisis which could help decision making. Third, collaboration building with the variety of sectors in flood management. Fourth, preparation of sanctuary. Moreover, there were three remarks from this study. First, the idea of expanding localism for handling problems as hard as possible. Second, the responsibility of politicians to their people. Third, professionally managing local areas. And last, networking in local administration.

Keywords; Flood Management, Water Management, Nonthaburi Municipality